

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 24 mars 1916 kl. 2 e. m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 6, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i gällande bestämmelser om justering av vågar, som användas i allmänna handeln.

Uti en inom andra kammaren avgiven och till kammarens femte tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 130, har herr *Sterne* hemställt, att riksdagen måtte besluta hos Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring av gällande bestämmelser i avseende å mått och vikt, att vågar som användas i allmänna handeln skola omjusteras vart tredje år.

Motionen.

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Den i motionen berörda frågan har varit föremål för riksdagens prövning senast år 1900, då genom kungl. proposition föreslogs riksdagen att antaga följande ändrade bestämmelser i avseende å mått och vikt, nämligen att längdmått skola omjusteras vart sjätte år, samt att vågar skola omjusteras vart tredje år, dock att precisionsvågar, inrättade för maximibelastning av fem hektogram eller därunder, må vara fristagna från sådan omjustering; skolande i stället sådana vågar, när de

Utskottet.

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 13 saml. 5 avd. 4 häft. (Nr 6—7.) 1

nyttjas å apotek, vid apoteksvisitationerna prövas av vederbörande läkare. På lagutskottets hemställan biföll riksdagen den förra delen av förslaget men däremot ej den senare delen angående omjustering av vågar vart tredje år. Som motiv för sitt avstyrkande anförde lagutskottet följande:

»Först och främst har, så vitt utskottet har sig bekant, ej visat sig något verkligt behov av förändring uti gällande bestämmelser härutinnan, enligt vilka någon periodisk omjustering ej erfordras, utan skyldigheten att låta verkställa omjustering av vågar inträder först vid erhållen kännedom om vågens oriktighet. Polismyndigheten har ju sig ålagt att hålla tillsyn å efterlevnaden av denna föreskrift, och härtill kommer, att ett användande i handel och rörelse av en medvetet oriktig våg är uti allmänna strafflagen belagt med ansvar.

Dessutom skulle en periodisk omjustering av vågar ej bereda någon nämnvärd säkerhet för vågarnas riktighet. Mot avsiktligt åstadkommen oriktighet hos en våg vore omjusteringen lika litet som den nu före vågens första användning anbefallda justering av någon betydelse, och, vad anginge felaktigheter, som uppstode utan särskilt förvållande, kunde desamma, om ock i någon mån, dock ej fullständigt genom omjusteringen förekommas. Sannolikheten av sådana felaktigheter bleve, särdeles vad vidkommer decimal- och andra större vågar, snarare ökad i följd av den transport från omjusteringsstället, som i många fall måste äga rum. Det kunde till och med inträffa, att en våg, som vid omjusteringen befunnes riktig och beträffande vilken omjustering alltså ej varit erforderlig, just i följd av den med omjusteringen förenade transporten bleve för sitt ändamål otillförlitlig.

Till stöd för bestämmelsen om vågars omjustering vart tredje år har man visserligen velat göra gällande, att en sådan anordning vore en konsekvens av föreskriften om måtts och vikters omjustering; men utskottet vill betona, att det för allmänheten måste vara vida lättare att kontrollera en vågs riktighet än att bedöma, huruvida mått och vikter motsvara de å dem angivna kvantiteter.

Slutligen vill utskottet fästa uppmärksamheten därå, att ett stadgande om periodisk omjustering av vågar skulle vara ägnat att slappa allmänhetens vaksamhet vid vågars användning, invagga i säkerhet rörande vågars riktighet samt sålunda i viss mån motverka det ändamål, man med föreskriften avsåge att ernå: ökad garanti för allmänheten mot oriktiga vågars användning i den allmänna rörelsen.

Då härtill kommer, att en föreskrift om periodisk omjustering av vågar skulle åsamka den, som av en dylik föreskrift träffades, avsevärt

besvär och ej ringa kostnader, har utskottet stannat i den mening, att propositionens senare del ej bör vinna riksdagens godkännande.»

De sålunda anförda skälen emot införande av bestämmelse om periodisk omjustering av vågar synas utskottet alltjämt äga giltighet. Därutöver vill utskottet endast framhålla, att beträffande de fint konstruerade, mycket dyrbara visarvågar, som på de senare åren blivit alltmera vanliga i den allmänna handeln och som även av motionären omnämnts, en sådan bestämmelse säkerligen komme att medföra mycket avsevärda olägenheter. Dessa vågar kunna i många år bevaras felfria, om de skötas väl och ej behöva förflyttas eller bli utsatta för stötar, varemot de vid transporter mycket lätt bli skadade.

Den förnämsta garantin emot användande av felvisande vågar synes utskottet vara den omständigheten, att det ligger i såväl säljarens som köparens intresse i stort sett, att det i handeln väges riktigt. För kundkretsens bevarande och förkovran torde det för köpmannen vara av mycket stor vikt, att han låter sig angeläget vara att av egen drift tillse, att de vågar han använder ej äro missvisande. Det lär också vara mycket vanligt, att samtidigt med vikterna vågarna frivilligt insändas för justering, och självfallet är, att en våg, som genom nötning blivit felaktig, lika väl kan visa ett utslag till köparens som till säljarens fördel.

Det har emellertid icke förbisetts, att även lagstiftningsåtgärder äro erforderliga för att på detta område erhålla tillbörlig ordning ävensom garanti emot missbruk, och såsom motionären erinrat om är det stadgat, dels att vågar skola justeras innan de få användas i handel, dels att de skola omjusteras om de befinnas vara felaktiga. Kontrollen häröver är uppdragen åt mynt- och justeringsverket samt vederbörande justerare och polismyndighet, vilken senare är ålagd att verkställa undersökning, såvitt ske kan, minst en gång varje år. Sådan undersökning må även verkställas av justerare, där omständigheterna det föranleda, och efter justerares tillsägelse eller eljest erhållen kännedom om vågens oriktiga beskaffenhet skall den ofördröjligen underkastas omjustering. Slutligen är det i allmänna strafflagen stadgat straff för användande i handel och rörelse av medvetet oriktiga vågar.

Att härutöver genom lag bestämma att alla vågar, som i allmänna handeln nyttjas, skola omjusteras inom vissa tider, anser utskottet icke skulle avhjälpa undantagsvis förekommande missbruk men väl förorsaka avsevärda olägenheter, och får utskottet därför hemställa,

att förevarande motion ej måtte föranleda någon
andra kammarens åtgärd.

Stockholm den 21 mars 1916.

På utskottets vägnar:

GUNNAR LÖWEGREN.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar *Löwegren*,
Wikström, *Bengtsson* i Göteborg, *Åkerlindh*, *Höglund*, *Sundberg*, *Persson* i Tofta, *Eurén*,
Ericson i Funäsdalen och *Winkler*.
